

Zeynep Cemali Öykü Yarışması'nda ilk iki yılın ardından...

Çocuk edebiyatımıza ustalara yakışan bir dil ve anlatım zenginliği katan öykücü Zeynep Cemali'nin anısını yaşatmak için Günışığı Kitaplığı tarafından düzenlenen Zeynep Cemali Öykü Yarışması, ilköğrenim çağına adım atan 6, 7 ve 8. sınıf öğrencilerini, duygu, düşünce ve gözlemlerini yazarak ifade etmeye özendiriyor. Öyküler yoluyla zengin ve doğru Türkçe kullanımının yerleşmesine katkı sağlamayı ve çocukların öğrenim yaşamını yaratıcı uygulamalarla zenginleştirmeyi amaçlayan yarışma, geleceğin yazarlarının yetişmesine de öncülük ediyor.

Yurt genelinde ilk kez 2011 yılında gerçekleşen yarışmanın teması her yıl, çocuk edebiyatımızın gözbebeği Zeynep Cemali'nin çok sevilen, çok okunan kitaplarından seçilen bir cümleyle belirleniyor. 2011 yılı için belirlenen "kardeşlik" temasına, Zeynep Cemali'nin son romanı *Ankaralı*'dan seçilen, "*İki kardeş sınıksız kucaklaştılar*" cümlesi kaynaklık etmişti. 2012 yılı teması ise, Zeynep Cemali'nin *Patenli Kız* romanındaki, "*Ona duyduğum öfke çoktan uçup gitmişti*" cümlesinden yola çıkılarak "hoşgörü" olarak belirlendi.

Yarışmanın ödül töreni, her yıl güz aylarında Günışığı Kitaplığı tarafından düzenlenen çocuk ve gençlik edebiyatı konferansı Zeynep Cemali Edebiyat Günü'nde yapılıyor. Törene aileleri ve öğretmenleriyle birlikte katılan öğrenciler ödülleri, usta edebiyatçılarımızın elinden alıyorlar.

Günışığı Kitaplığı, bu yıldan başlayarak her yıl ödül töreni için ayrıca “Ödüllü Öyküler” kitapçığı hazırlıyor. 2011-2012 kitapçığında, ilk iki yılda dereceye giren öykülerin yanı sıra bu öykülerin yazarı öğrencilerin duygusu ve düşünceleri de yer alıyor. ■

Çocukları Edebiyata Davet Eden Bir Proje: Zeynep Cemali Öykü Yarışması 2011

Dr. Müren Beykan

Hoş geldiniz!

Bir yıl hızla aktı geçti. Sevgili Zeynep Cemali'nin edebiyat verimine olduğu kadar, çocukları yüreklendiren sıcak kişiliğini hatırlamaya vesile saydığımız, çocuklarımızı okumak kadar yazmakla da buluşturacak; onları edebiyata, anadilimizin büyümesine yakınlaştıracak Zeynep Cemali Öykü Yarışması'nın ilk yılının sonuna, 2011 ödüllerinin dağıtılmasına ulaştık bile.

Geçen yıl (2010) açıkladığımız ilk yarışmanın teması “kardeşlik”ti. Zeynep Cemali'nin *Ankaralı* romanındaki bir cümleden kaynaklanıyordu: “İki kardeş sımsıkı kucaklaştılar.” Hepimizin içini ısıtan bir sözcük “kardeşlik”. Hele ki kucaklaşma da varsa, tadından yenmez.

Gerçekten de tadından yenmedi. Ülkenin hemen her köşesindeki öğrencilerden peşpeşe öyküler geldi, birikti ve her öyküyü titizlikle okuyan seçici kurul üyelerimizi epeyce terletti. Her biri bir başka dünya, bir başka hayal gücünün ürünü bu ilginç öykülerin arasında seçim yapmak gerçekten zor oldu. Hem yazmaya hevesle yetişen genç kuşak için sevindik, geleceğe dair umutlandık, hem de bir seçim yapma zorunluluğuyla kara kara düşündük. Bu seçici kurulun yaptığı bu seçimin, elbette göreliliğini, seçemediğimiz pek çok öykünün gön-

lümüzde kaldığını özellikle belirtmeliyim. Gelecek yarışmalarda o öğrencilerimizin yine karşımıza çıkacağına, öykücülüklerinin güçleneceğine inanıyoruz.

Zeynep Cemali Öykü Yarışması'nın bu ilk sonuçları önümüze nasıl bir resim koydu, bakalım:

Günışığı Kitaplığı'na 300'ü aşan öykü çıktı geldi. Bunların üçte ikisi özel okullardan, üçte biri devlet okullarından öğrencilere aitti. Milli Eğitim Bakanlığı'nın bu tür hiçbir yarışmayı ne yazık ki desteklememesi, duyuruların, tamamen yayınevimizin olanaklarıyla yapılmasına neden oldu. Ama bunca ilgiye de engel olamadı. İlk yarışmaya bunca ilgiyle katılan bütün okullarımızı kutluyoruz.

Elimize ulaşan öykülerin sınıf seviyelerine göre dağılımı, aşağı yukarı eşit. Yani ilköğretim ikinci kademe öğrencileri 6, 7 ya da 8. sınıflarda aşağı yukarı eşit ilgiyle öykü yazmaya gönül indirmişler. Öte yandan, yarışmaya katılan öğrencilerin ancak 45'i erkek öğrenci. Geri kalan büyük çoğunluğu, kız öğrenciler oluşturuyor. Erkek çocukların heveslendirilmesi, edebiyatla buluşturulması konusunda, öğretmenlerimize, ebeveynlere doğru adımlar atma görevini bir kez hatırlatıp, kız ya da erkek, yarışmaya katılan bütün öğrencilerimizi yazmaya, edebiyata yaşamlarında yer verdikleri için tekrar kutluyoruz.

Katılımcılar ülkenin hemen her köşesindendi: Muğla'dan, Konya'dan, Niğde'den, Samsun'dan, Yozgat'tan, Diyarbakır'dan, Kars'tan... Müthiş nüfusuyla İstanbul'un başı çekmesi hiçbirimizi hayrete düşürmez herhalde. Yarışmaya yalnızca İstanbul'dan 100'e yakın öykü geldi.

Kardeşlik, hepimizin yaşamında büyüklü bir ilişki. Bazen zorluklar yaşansa da, bizleri sarmalayan duygularla özdeş. Çocuklarımızdan bu konuda yazmalarını isteyince neler geçmiş akıllarından, neler dökülmüş kâğıda...

Her şeyden önce, yarışmaya katılan öğrencilerin ergen duygulanımlarının, abartılı duygusallıklarının öykülere yansıdığını belirtmeliyim. Bu yaş dünyasının doğal duygu dünyası bu. Hiçbirimiz için şaşırtıcı değil belki. Ancak, “dozu yüksek acılara düşme” durumu, bu halin aşırılığı, seçici kurul olarak hepimizi düşündürdü. Öyle ki, ağlak televizyon dizilerinin yıllara yayılan dramatik kurguları çocuklarımızın bu iki üç sayfalık öykülerinde, soluksuz bir acıdan acıya düşme biçiminde, neredeyse yoğunlaştırılmış bir acı ilaç olarak ifade bulmuş desek, yanlış olmaz.

Nedir mesela bunlar: Ebeveyn ölümü, kardeş ölümü, ölümcül hastalık, organ mafyası, uyuşturucu, savaş, trafik kazası, aileden ayrı düşmek, yetimhaneye düşmek, yoksul düşmek gibi acı barındıran, yürek burkucu yaşam kesitleri –galiba ülkemizin bir aynası. Ancak elbette en çok dikkatimizi çeken, bu felaket kıvamındaki temaların en az üç ya da dördünün tek bir öykü içinde yer alması, okuyanı neredeyse sersemletmesiydi. Özetlersek, yarışmaya katılan 300'e yakın öğrencinin üçte biri, öyküsünde ölümü işlemiş. Ayrıca 50'ye yakın öğrenci ciddi hastalıklara yer verirken, 30'a yakın çocuk da evlat verilme konusunda yazmış öyküsünü.

Üvey anne ya da üvey baba, boşanma, yetimhane de öykülerde sık rastladığımız konular oldu. Gördük ki, çocuklarımız –herhalde ucuz dizi senaryolarının da etkisiyle– anne babanın boşanması durumunda, bir tarafın mutlaka yoksulluğa düşeceğini, hatta öleceğini kurguluyor. 30 kadar öyküde ikiz kardeşlerin ele alınmış olması, hele bu tıpkı ikizlerin birbirlerinden hiç haberlerinin olmaması ve yıllar sonra, mesela Taksim Meydanı'nda rastlaşvermeleri de ekranlardan zihinlere sızmış görüntüler besbelli.

Kardeşlik deyince, bir gün mutlaka kendi benliğini yok sayan bir büyük fedakârlık yapmak gerekeceğini düşünenler var. Kardeşlik deyince, illa ki, tarif edilemez “ruhani” duygularla birbirine bağlı olunmasının gerektiğini, tersinin mümkün olmayacağını düşünenler var. Kardeşlik deyince, arkadaşı “kardeş kadar yakın” görerek anlatanlar var. Bunlar da büyük gruplar oluşturuyor yarışma öyküleri arasında.

Peki ya türler: Erkek öğrenciler genelde fantastik ve tarihsel öykülerle sayfa doldurmuşken, kızların çoğu gerçekçi öyküler kurgulamışlar –Hem de ne acı öyküler! Peki bu neye işaret eder? Erkek öğrencilerin hayal güçlerini serbest bırakmada kızlardan daha başarılı olduklarına mı acaba? Yoksa, kızları daha fazla baskı altında tuttuğumuza, hayal güçlerini baskıladığımıza mı? Biz gelecek yarışmalarda da sonuçları irdelemeye, öğrencilerimizin edebiyatla kurdukları bağın niteliğini anlamaya, incelemeye emek vereceğiz.

Zeynep Cemali Öykü Yarışması'nın bizlere en güzel katkısı, çocukları, gençleri edebiyata davet etmek, onların duygu dünyasına pencereler açmak olduğu kadar, onların hayal gücünden de bizlerin yaşamına büyümlü tutamlar serpebilmek. Bunu çok önemsiyoruz. Edebiyatın çocuklara bakan yüzünün hep gülümsemesini istiyoruz.

Zeynep Cemali Öykü Yarışması, gelecek yıl “hoşgörü” temasıyla sürecek. Dilerim bu ülkede hepimiz daha hoşgörülü olalım. Hemen şimdi, şu andan başlayarak... ■

26 Kasım 2011 Zeynep Cemali Öykü Yarışması
2011 Ödül Töreni'ndeki konuşmasından.

Türk edebiyatının yeni Nezihe Meriç'i,
yeni Leyla Erbil'i, yeni Firuzan'ı...

Necati Tosuner

Bu yarışmaya gönderilen öykülerin arasında, düşsel izlenimi veren, bilimkurguyla anlatılan öyküler de var. Ama büyük çoğunluğu yaşanmış gibi duran ya da böyle olma çabası gösteren, gerçekçi diyebileceğimiz öyküler...

Çocuk dünyası dediğimizin ne kadar engin ve zengin olduğunu buradan yola çıkarak görebiliriz. Çünkü tek başına ‘iki kardeş sınırsız kucaklaştılar’ önermesiyle bile, çocuk dünyasındaki bu sınırlı parselde bile, çocukların çok değişik konuları işleyebildiğini ve öykülerindeki gerçekçiliğin yoğunluğunu görebiliyoruz...

Size biraz sonra, Türk edebiyatının yeni Nezihe Meriç'ini, yeni Leyla Erbil'ini ve yeni Firuzan'ını sunacağız... ■

26 Kasım 2011 Zeynep Cemali Öykü Yarışması
2011 Ödül Töreni'ndeki konuşmasından.

Çocuk edebiyatımızın gözbebeği Zeynep Cemali

Çocuklar için öyküler ve romanlar yazan Zeynep Cemali'nin 1999'da yayımlanan ilk kitabından bugüne dek sekiz kitabından toplam 200 bine yakın baskı yapıldı. Çocuk edebiyatına ustalara yakışan bir dil ve anlatım zenginliği kazandırdı. Kitaplarında çocuklara bir şeyler öğretmeye çalışmadı. Yaşadığı kenti, insanları, ilişkileri, duyguları ve farklılıkları onlarla paylaşmayı seçti. Yaşamın ancak çocuklarla katlanılır olduğunu hatırlatmak için yazdı.

Her kitabında, çocukların yaşamında bıraktığı izler daha da belirginleşti. On binlerce çocuk, onun kitaplarıyla öyküyü, romanı, edebiyatı sevdi. Binlerce çocuk onun sayesinde kitap okumanın can sıkıcı bir uğraş olmadığını, tersine zamanı neşelendiren, anlamlı kılan bir oyuna dönüşebildiğini deneyimledi. Onun sayesinde başka yazarların başka kitaplarını merak etti...

Zeynep Cemali, ailesinin ilk çocuğu olarak 1950'de İstanbul'da doğdu. *Çılgın Babam* (1. baskı: 2004, 15. baskı: 2012) kitabında anlattığı öykülere renkli kişiliğiyle damgasını vuran babasıyla birlikte pek çok farklı işle ilgilendi. Kapalıçarşı'da kuyumculuk yaptı, film şirketinde çalışıp yazlık sinema işletti, halı kilim ticareti peşinde köy kasaba Anadolu'yu dolaştı. Babasının sık sık yinele-

diği “yaşamak öğrenmektir” deyişi, Cemali’nin yaşamını büyük ölçüde yönlendirdi.

Yaşıtlarıninkine benzemeyen yaşamı Cemali’nin belleğinde sayısız öykü biriktirdi. Girip çıktığı farklı ortamların parçası olmaktan çok, izlemekle, seyretmekle yetinmesi, zamanla onun gerçek bir öykü toplayıcısı haline gelmesine neden oldu. Yazdığı ilk öyküler 1991’de Kumbara, Türkiye Çocuk ve Buğday gibi çocuk dergileriyle Vitamin Çocuk Gazetesi’nde (Almanya) yayımlandı. Günışığı Kitaplığı tarafından yayımlanan ilk öykü kitapları *Ben, Çınar Ağacı ve Pufböreği* (1. baskı: 1999, 17.

baskı: 2012) ve *Gül Sokağı'nın Dikenleri*’yle (1. baskı 2000, 11. baskı: 2012) güçlü bir öykü anlatıcısı olduğunu kanıtladı. Her iki kitaptaki izlenimci öyküler, güçlü bir gerçeklik duygusu ve engin bir hümanist yaklaşımla kaleme alınmıştır.

İlk romanı *Güzelce'de Bir Kaçak, Memo*’da (1. baskı: 2001, 6. baskı: 2010) Toroslar’dan Karadeniz’e uzanan ve çocukların tanıklığında gelişen bir kan davası kovalamacasını işledi. İkinci çocuk romanı *Patenli Kız*’ı (1. baskı: 2003, 20. baskı: 2012) işitme engelli bir çocuğun, yaz tatilini geçirdiği bir İstanbul köyünde yaşlılardan

“dinlediği” çocukluk anılarıyla biçimlendirdi. Geçmiş öykülerle kurgulayarak farklı bir edebi tat yaratmayı başarırken, nesiller arası iletişime ilişkin sıcaık ipuçları sunan Cemali’nin bu romanı, kısa zamanda çocukların en sevdiği kitaplardan biri oldu. Ardından, benzer bir teknikle kaleme aldığı *Ballı Çörek Kafeteryası*’nda (1. baskı: 2005, 19. baskı: 2012) anne ölümü, hayata yeniden başlamak, küçük yaşta çalışmak gibi önemli konulara değindi. Son kitabı *Öykü Öykü Gezen Kedi*’de (1. baskı: 2007, 7. baskı: 2012), mahalleyi haraca kesen siyam kedisi Siyami’nin dokunduğu komşu yaşamları us-

taca öyküleştirdi. Son kitabı *Ankaralı*’yı (1. baskı: 2010, 4. baskı: 2012) tamamlamak üzereyken, sayıları her geçen gün artan on binlerce sadık okurunun yetişkinliğini görmeden, çok erken bir yaşta 26 Kasım 2009’da aramızdan ayrıldı. Ölümünden sonra yayımlanan *Ankaralı* romanı, 2011 Türkan Saylan Sanat ve Bilim Ödülleri Sanat Ödülü’ne değer görüldü.

“Çocukluğumda kendimi yetişkin gibi hisseder, yaşitlarıma biraz tepeden bakardım. Yıllar geçti, yaşıım aldı başını gitti. Arkadaşlarım, durmuş oturmuş birer erişkindi artık. Benimse içim kıpır kıpır, gözüm gönlüm çoluk çocuktaydı... Metin yazarlığı yaptığım günlerdi. Ismarlama tanıtım yazılarından sıkıldıkça, işte o ‘çoluk çocuk’ için öyküler yazmaya başladım. Kim bilir, diyordum kendi kendime, gün gelir belki içlerinden biri okur... Biri derken, birileri okumaya başladı. İşte o günden beri, sevinçten düz duvara tırmanıyorum...”

Zeynep Cemali

ÖDÜLLÜ ÖYKÜLER 2011

İki kardeş sınıksıkı kucaklaştılar.

Zeynep Cemali'nin *Ankaralı* kitabından.

SEÇİCİ KURUL 2011

Necati Tosuner

Aysel Gürmen

Sevim Ak

Yrd. Doç. Dr. Necdet Neydim

Dr. Müren Beykan

2011

Bilinen bir konuyu yaş grubuna uygun bir algı ve dille, sevecen ve samimi, özgün bir anlatımla öyküleştirmesindeki başarı nedeniyle...

BİRİNCİLİK ÖDÜLÜ

Nurbüke Teker

“Zeynep” öyküsü

6. sınıf öğrencisi

Ankara, Türkan Yamantürk İlköğretim Okulu

“Zeynep Cemali”nin anısına, kardeşlik temalı hikâye yarışması bana hiç tatmadığım kardeş sevgisini yaşattı. Önce, bir kardeşim olsa neler hissederdim diye düşündüm. Çevremdeki kardeşlerin birbirlerini kıskandıklarını ve kavga ettiklerini gördüm. Bunun gereksizliğini vurgulamak ve sevdiğimiz değerini anlamak için, onları kaybetmeye gerek olmadığını, onları kaybetmenin acı sonuçlara yol açabileceğini göstermek amacıyla hikâyemi kaleme aldım veeee ‘Zeynep’ doğdu!

Teşekkürler Zeynep Cemali... Teşekkürler Günışığı Kitaplığı...”

ZEYNEP

Merhaba, ben Melike. 12 yaşındayım; uzun siyah saçlarım, kahverengi gözlerim, yaramaz mı yaramaz bir de kardeşim var. Adı Zeynep, henüz beş yaşında. Doğduğunda babaannem yeni vefat etmişti, onun adını verdiler. İlk doğduğunda onu fazla sevmemiştim. Ama şimdi onu o kadar çok seviyorum ki sizlere anlatamam. Tabii onu bu kadar sevmeme neden olayı şimdi size anlatırsam beni daha da iyi anlayacaksınız.

Kardeşimin doğduğu zamanı iyi hatırlıyorum. Ben ilkokul 1. sınıfa gidiyordum. Soğuk bir kış günüydü. Annem ve babam bana yakında kardeşim olacağını söylüyorlardı. Evde sürekli hazırlıklar yapılıyordu. Önce benim yatağım ve eşyalarım biraz daha büyük olan bir başka odaya taşındı. Bana yeni oda takımları alındı; benim eski odam bebek odası olarak hazırlanmaya başlandı. Oda, kardeşim kız olacağı için pembeye boyandı. Küçük bir

yatak alındı, küçük giysiler alındı. Annem alışveriş yaparken bana fikrimi soruyordu. Bazen bana da bir şeyler alıyorlardı. Açıkçası kardeşimin nasıl bir şey olacağını merak ediyordum. Siyah bir resim gösterdiler, bebeğin ilk resmiymiş. Ama çok çirkindi, hiçbir şey anlaşılmıyordu. Kendi kendime bazen seviniyordum, canlı oyuncak bir bebeğim olur, onunla oynarım diye. Aslında, keşke benim yaşında doğsa, birlikte oynardık diye de düşünüyordum. Ama arkadaşlarımdan kardeşi olanlardan duymuştum, bebekler durmadan ağlıyorlarmış, altlarına yapıyorlarmış, oynamak pek mümkün olmuyormuş. Kardeşimin kız olacağını öğrendiğimde de biraz canım sıkılmıştı. Annem bütün takılarını, güzel giysilerini, ayakkabılarını büyüdüğümde bana vereceğini söylemişti. Şimdi ona da vermesi gerekecekti. Ama önceden bana söz vermişti, hepsi benim olmalıydı. Ya annem babam benden çok onu severlerse. Anneannem, dedem, teyzelerim, dayılarım, diğer dedem, halalarım, amcam... “Ya beni artık eskisi gibi sevmezlerse ben ne yaparım?” diye düşünüyordum.

Nihayet kardeşimin doğduğu gün beni okuldan Özlem Teyze'm aldı. Kardeşimin doğduğunu ve hastaneye gideceğimizi söyledi. Hastaneye gittiğimizde nerdeyse bütün akrabalarımız, annemin bütün arkadaşları hastaneye dolmuştu. Bazıları dışarıda benim kafamı okşayıp:

“Ah canım kardeşin oldu.”

“Çok tatlı bir kardeş geldi sana...”

“Ay! Ne kadar şanslısın bak abla oldun artık...” gibi tuhaf konuşmalar yapıyorlardı. Ne varmış sanki, bu kadar kişi küçücük bir bebek için gelmiş. Bebek gelmesi önemli mi? Bir haberde duymuştum dünyada her gün bir sürü bebek doğuyormuş. Bu düşüncelerle hastane-

nin içinde giderken insanlar koşuşturup duruyordu. Tuhaf kokular beni rahatsız etmişti. Nihayet bebeklerin doğduğu kata geldiğimizde, sessizlik vardı. Sadece birkaç odadan ince ince bebek ağlama sesleri duyuluyordu. Teyzem bir odanın önünde durdu. “İşte burası,” dedi.

O zaman iyice heyecanlandım, kalbim yerinden çıkacakmış gibi çarpıyordu.

Bütün merakım gidecekti. Teyzemle annemin yattığı odaya girdiğimizde annem uyuyordu, hasta gibiydi, çok yorgun ve kötü görünüyordu. Yanındaki küçük bebek yatağına doğru yanaştık. Yatakta yatan, küçücük bir bebektir. Pembe yanakları, yumuk elleri vardı. Üzerinde, annemle aldığımız pembe giysiler vardı. Oyuncak bebeğe benziyordu; gözlerini yumdu açtı. Ellerini havaya kaldırıyordu. İşte benim kardeşim buydu, demek artık gelmişti. Başını kaldırıp bakamıyordu bile. Altına bez bağlanıyordu; tuvalete gidemiyordu. Yemek filan yiyemiyordu. Yataktan kalkıp bakamıyordu bile. Ellerine dokundum, benim ellerimin yanında daha minik görünüyordu. Bu halıyla çok çaresiz gibiydi. Biraz mutlu olmuştum, kendimi daha akıllı ve daha becerikli hissediyordum. Ben bir sürü şeyi tek başıma yapabiliyordum: Bisiklete biniyordum, yüzüyordum, hatta okuma yazmayı bile öğrenmiş, büyüklerden farkım kalmamıştı.

Aradan aylar geçti... Kardeşim yavaş yavaş emeklemeye, sonra yürümeye, hatta koşmaya başladı. Önceleri anlamsız sesler çıkarırken, kelimeler söylemeye, sonra cümleler kurmaya başladı. Yani kardeşim yavaş yavaş büyüyordu ve artık 2 yaşına girmişti. Büyüdükçe hem yaramazlaştı hem de yapamadığı şeyleri yapmaya başladı. Bana “aba aba” diye sesleniyordu. Dişleri çıkmıştı, tuvalete gidebiliyordu. En çok televizyon ve bilgisayar

yüzünden kavga ediyorduk. Hele kitaplarımı defterlerimi görmesin, hemen karalamaya başlıyordu, elinden zor kurtarıyordum. Korktuğum gibi olmamıştı; akrabalarım beni hâlâ seviyorlardı. Ama kardeşim gelince annem ve babam evde onunla daha fazla ilgilenmeye başlamıştı. Babam onu sürekli kucağına alıyordu. Ben istediğimde ise, “Belim ağrıyor,” diyordu. Bazen koltukta uyuyakaldığımda bile beni uyandırıp yerime gönderiyorlardı. Zeynep’in banyosunu annem yapıyordu, bana gelince ise: “Hadi kendin yıkanabilirsin, büyüdün artık,” diyorlardı. Derken 3 yıl önce yaz tatilinde çok korkunç bir olay yaşadık.

Temmuz ayında çok sıcak bir gündü. Annem beni ve kardeşimi akşamüzeri her zaman götürdüğü çocuk parkına götürdü. Bu park, deniz kıyısı ile cadde arasında, kıyı boyunca uzanan bir dinlenme parkıydı. Caddeye yakın kısmında sık çalılıklar diziliydi. Sahil kısmında ise oturma yerleri vardı. Parkın sonunda ise büyük bir bina ile bitişik bir oyun parkı daha vardı. Evimize yakın olmasına rağmen annem yalnız gitmeme müsaade etmezdi. Çünkü yalnız mahalle sakinlerinin değil, her gün bir sürü insanın değişik yerlerden gelip uğradığı bir yerdi. Özellikle yaz akşamları serinlemek ve dinlenmek için çok idealdi. İnsanlar, çimlerin üzerine, ağaç altlarına, yol kenarlarına, boş buldukları her yere oturur, kimileri piknik yapar, kimileri termosta çayını getirip çekirdek çitlerdi. Kimileri de oltasıyla balık tutmaya çalışırdı. Kendisine güvenenler Boğaz’da yüzmek için denize atlardı. Tabii atladığı yerden çıkamaz biraz sürüklendikten sonra parkın sonundan çıkar, kıyıda yürüyerek geri gelirdi. Gelip geçen gemileri, vapurları, sürat teknelerini izlemek ise daha büyük eğlenceydi. Hele bazı akşamlar havai fişek atıldığında daha da keyiflenir, havai fişeklerin gök-

yüzüne dağılışını hayranlıkla izlerdik.

O gün, parka geldiğimizde henüz güneş batmamıştı ve tam kalabalıklaşmamıştı. Annem kardeşime yemek yedirdi, su içirdi, onu bebek arabasından çıkarıp kum havuzuna koydu. Kardeşimle birlikte kum havuzunda oynama başladı. Annemin, Zeynep’le bu kadar çok ilgilenmesi, bana vakit ayırmamasına kızıyordum ve üzülüyordum. Arkadaşlarımın çoğu, tatil olduğu için başka şehirlere gitmişlerdi; parkta hiç arkadaşım yoktu. Kaydırdıktan kaymaya, salıncakta sallanmaya başladım. Ama hiç eğlenemiyordum. Bir yandan da annemle Zeynep’i uzaktan izlemeye başladım. Kardeşim durmadan gülüyordu, çok eğlendiği her halinden belli oluyordu. Ya ben? Ben ise tek başına, yapayalnız, uzaktan, sadece onları izliyordum. Her seferinde, “Zeynep keşke hiç doğmasaydı,” diye içimden düşünüyor, onsuz daha mutlu bir hayatım olduğunu hayal ediyordum.

Anneme defalarca seslendim, beni arkamdan salıncakta sallamasını istedim. Her seferinde, “Tamam şimdi geliyorum,” dedi ama hiç gelmedi. Sonra ağlamaya başladım, ben ağlayınca annem düştüğümü, canımın acıdığını zannederek yanıma koştu ve bana, “Ne oldu kızım iyi misin?” dedi. O anda çok mutlu oldum. Bu ânın hiç bitmemesini istedim.

Ona ağlayarak çok sıkıldığımı, oynamak istemediğimi, hep kardeşimle ilgilendiğini, benimle ilgilenmediğini söyledim. Bunları söylerken, o kadar kötü oldum ki sesim güçlülükle çıkıyordu sanki, boğazıma bir şeyler düğümlenmişti. Hıçkırığa hıçkırığa ağlamaya başladım. Annem bana sarıldı, beni çok sevdiğini ama Zeynep’in küçük olduğu için daha çok ilgilenilmeye ihtiyacı olduğunu söyledi. Küçükken benimle de çok oyunlar oynadığını,

yemeğimi yedirip her şeyimle ilgilendiğini anlattı, ben yavaş yavaş sakinleştim.

Aradan ne kadar zaman geçti hatırlamıyorum, annem saçımı okşuyor, beni öpüyordu. Gözyaşlarımı sildi, burnum akmişti.

“Hadi, beraber kardeşinin yanına gidelim! Çantadan mendil alalım,” dedi ve elimden tuttu. Kum havuzuna doğru baktığımızda Zeynep yoktu. Bebek arabası, çantası orada duruyordu, ama Zeynep yoktu. Kum havuzunun çevresine, etrafa baktık Zeynep görünmüyordu.

Annem çıldırması gibi etrafta koşuşturmaya, insanlara Zeynep’i sormaya başladı. Park, hava serinlediği için iyice kalabalıklaşmaya başlamıştı. Ben ne yapacağımı şaşırdım. Çok üzüldüm, pişman ve çaresiz bir halde, “Zeynep kardeşim neredesin?” diye ağladığımı, bağırdığımı hatırlıyorum.

Zavallı annem çaresizce parktaki insanlara gidip Zeynep’i tarif ediyor, üzerindeki giysilerinin rengini söylüyordu. Görüp görmediklerini soruyordu. Hiç kimseden bir cevap alamadık. Anneme koşup, özür dilemeye, ağlamaya başladım. Kendimi çok suçlu hissediyordum. Annem haklıydı, o daha küçüktü, ya bulamazsak ya Zeynep’i bir daha göremezsem kime kardeşim diyecektim, kiminle oyun oynayacaktım? Keşke ortaya çıksa bütün eşyalarımı ona vereceğim yırtсын karalası diye, bütün oyuncaklarımı ona vereceğim isterse kırsın.

Ama yoktu bulamıyorduk. Parkı bir uçtan bir uca dolaştık. Orada balıkçılık yapan birkaç kişi ve mahallede bazı tanıdıklar bizimle birlikte koşuşturmaya başladı. Bize yardımcı olmaya çalışıyorlardı. Denize, caddeye baktılar. Maalesef Zeynep yoktu. Ya haberlerde duyduğumuz olaylar gibi bir olay geldiyse kardeşimin ba-

şına diye iyice korkmaya başladım.

Annem polisi ve babamı aradı. Parkta bulunan insanlar korkmuşlardı, herkes çocuğunu alıp uzaklaşmaya başladı. Park yavaş yavaş tenhalaşmaya başladı. Polis gelmişti, anneme bir şeyler soruyorlardı. Annem olanları ağlayarak anlatıyordu. Aradan ne kadar zaman geçti hatırlamıyorum ama uzaktan bir ağlama sesi duydum. Bu onun sesiydi. Evet, evet Zeynep’in sesiydi! Biraz ileride, yol kenarından geliyordu. O tarafa yöneldim. Sesi dinlediğimde çalılıkların arasından ses geldiği için hemen o tarafa koşmaya başladım. Biraz sık çalılıkların arasından güçlüklerle geçerek Zeynep’in yanına girdim. Kollarım çizilmişti, biraz da kanamıştı. Başka zaman olsa ağlardım, ama canımın yandığını bile hissetmedim. Rüyada gibiydim. Yanında beyaz bir kedi vardı, Zeynep’in yüzü gözü kir içindeydi, ağlamaktan burnu akıyordu; çok komik görünüyordu. Galiba kum havuzundan kalkmış, kedinin peşinden gitmiş sonra da çalılıkların altındaki boşluktan emekleyerek girip buraya uyuyakalmıştı. Tabii, uyanınca da ağlamaya başlamıştı. Hiç bu kadar mutlu olmamıştım, kardeşimi kaldırdım ona sıkıca sarıldım. Sonra çalılıkların arasından önce onu geçirip sonra ben çıktım. Kucağıma alıp koşmaya başladım. Bu defa Zeynep sustu gülmeye başladı, ben ise koşarken mutluluktan hem ağlıyor hem gülüyordum.

“Canım kardeşim, canım kardeşim,” diyordum.

Annemin yanına doğru giderken annem de bizi gördü ve bize doğru koşmaya başladı. Annem de sevinçten ağlamaya başladı, bize sarıldı. Babam geldiğinde, Zeynep çoktan bulunmuştu. Hep birlikte eve dönerken çok mutluyduk. Ama ben daha çok mutluydum çünkü kardeşimin sevgisini daha çok hissediyordum. İyi ki doğdun Zeynep, iyi ki varsın... ■

2011

Gerçeklik duygusunu güçlü yansıtması, beklenmedik bir sonuçla okuru umutla sarmalaması, anlatımının özgünlüğü ve kurgusunun sağlamlığı nedeniyle...

İKİNCİLİK ÖDÜLÜ

Nihal Deniz Köksal

“Çukur” öyküsü
7. sınıf öğrencisi
Ankara, Andiçen İlköğretim Okulu

“Son zamanlarda artan töre cinayetleri gazetelerde manşet olmaya başlamıştı. Ben de gazetelerden çokça okudum bu haberleri. Hiçbir suçu olmayan masum kadınlar, kızlar töre gerekçe gösterilerek babaları, ağabeyleri, kardeşleri tarafından öldürülüyordu. Masum bir insan ölüyor, diğeri hapse giriyordu. Ya da kız çocukları okula gönderilmiyor, çocuk gelinler kervanına katılıyor. Bu tür töre cinayeti haberleri herkes gibi beni de etkiledi. Kardeş sevgisi ile töreye karşı durulabileceğini öyküleştirmek istedim.”

ÇUKUR

İki kardeş şehrin dışındaki çöplüğe doğru yürürken, sıcak kuvvetlice tuttıkları elleri ile adeta konuşuyorlardı.

Dört kızdan sonra olmuştu Mehmet. Ablalarının en küçüğü Dilan ile hiç istemediği bir yolu yürüyordu. Üç ablası on sekiz yaşına gelmeden evlendirilmişlerdi. Dilan'ın elini daha sıkı tutarken çocukluklarını düşünüyordu; hiç kavga etmezlerdi, birbirlerini korur, işbirliği yaparlardı çoğunlukla. Dilan okulculuk oynamayı çok sever, kendisi de hep öğrencisi olurdu ablasının. Oyunlarını babalarından gizli oynarlardı, kızardı çünkü oyun da olsa Dilan'ın öğretmen olmasına. Bir kez yakalanmışlar, “Bu kız başımıza bela olacak!” diye bağırmış, annesine kızmıştı. Annesi hiç babası gibi değildi, oyunlarını izler her seferinde de gözyaşlarını gizlice başörtüsüne silerken, “Dilan'ım öğretmen olur inşallah,” diye dua ederdi.

Mehmet, Dilan'ı öğretmen olarak hayal etmek isti-

yordu şimdi. Onunla elele öğrencilerine doğru giden bir öğretmen. Adımları yavaşlıyor, gözlerini yumuyor, acı çekiyordu.

Dilan, gözucuyla on altı yaşındaki delikanlılığa geçen kardeşine bakıyordu. Anlatmıştı annesi kardeşleri Mehmet'in doğduğu o uğurlu günü. Evlerinin üzerindeki kara bulutlar dağılmış, uğursuzluk gitmiş, sonunda bir erkek çocukları olmuştu. Babaları bütün köye ziyafet vermişti. Yoksul sofralarında bir daha hiç göremeyecekleri yemekleri yemişlerdi. "Kaderimi yendim, her doğumdan sonra tüm köyün bana lanetli gibi bakmasından kurtuldum," demişti annesi.

Mehmet evin gözbebeği olmuş, bu ayrıcalığı da en çok Dilan hissetmişti. Kendisi okula terliklerle giderken, ayakkabı giymişti Mehmet. Mehmet'in okul çantası olmuş, o, sürekli yırtılan naylon torbalarla taşımıştı kitapları. Kardeşini o kadar içten, o kadar çok seviyordu ki kıskanmamıştı, kıskanamamıştı hiç.

Çok çalışkandı, okuldaki çocuklara da severek ders çalıştırmış, okulun tek öğretmenin en büyük yardımcısı olmuştu. Gül Öğretmen'e hayrandı, okuyup onun gibi köyüne öğretmen olmak istiyordu. Gül Öğretmen de, "Dilan mutlaka okumalı," diye anne babasına çok yalvarmış, babasını ikna etmeye çalışmıştı. Ama babası kararlıydı, Mehmet'i okutacaktı sadece. Mehmet'i okutmak için de ilköğretim bitince Urfa'ya taşınacaklardı. Annesi daha iki yıl olmasına rağmen belki Dilan'ımı okuturum, kaderi bana, ablalarına benzemez diye Urfa'ya taşınmaya ikna etmişti kocasını.

Ne kadar umutlanmışım, diye düşündü Dilan. Annesi, okula gitsin diye günlerce yalvarmıştı babasına, kavga etmiş dayak yemişti. Değiştirememişti aile büyük-

lerinin daha köyde iken aldıkları kararı. Dilan'ın öğretmen olma hayalleri kız çocuklarının kaderine kurban edilmişti.

Okulsuz hayat dayanılmazdı Dilan için. Ona kitap veren Gül Öğretmen yoktu artık, paraları da yoktu üstelik kitap alacak. Kardeşi Mehmet hayatta tutunacak tek dalı gibiydi. Ona ders çalıştırdığı saatlerde mutlu oluyordu yalnızca.

Dilan Urfa'ya taşındıkları zamanı düşündü; annesi günlük temizliğe gidiyor, evin bütün işlerini yapmak zorunda kalıyordu. Babası bir türlü düzenli iş bulamamıştı. Zamanla alışmıştı iş yapmaya, öğrenmişti yemek pişirmeyi. Annesinin çalışmak zorunda olması çok işine yaramıştı, evlendirmiyorlardı. Mehmet liseyi bitirince ablalarının kaderini yaşamaktan kaçamayacağını da biliyordu.

Dilan'ın sıcacık şefkatli ellerini hiç bırakmak istemiyor, keşke diyordu Mehmet; ablamı Suat Öğretmen'le tanıştırmamış olsaydım, getirmeseydim onun verdiği kitapları, okumasaydı gizli gizli. Belki Hasan Ağa'ya ikinci eş olmayı kabul ederdi. Karnı daha iyi doyar, daha rahat yaşardı.

Anlamış gibi gülümseyerek baktı Dilan, kardeşine. Mehmet üzülmemeliydi, Suat Öğretmen'le tanıştırmaması için onu zorlamıştı.

Mehmet'in okuldaki başarısı diğer öğretmenler gibi edebiyat öğretmeni Suat'ın da dikkatini çekmiş, Mehmet ona anlatmak zorunda kalmıştı kahramanını. Artık ablasına kitaplar taşıyor, Suat Öğretmen'i anlatıyordu. Okulda olup bitenleri, öğretmenlerini, arkadaşlarını yıllardır anlatıyordu ama en çok Suat Öğretmen'i anlatmak Dilan'ı heyecanlandırıyordu. Suat Öğretmen bütün hikâyelerini dinlemiş, Dilan'ın öğretmen olma hayallerinin peşine o da takılmıştı. Açık lise diyordu, ben çalıştırırım diyordu.

Mehmet'in her gün eve taşıdığı okul hayatı, okulsuz okullu yapmıştı Dilan'ı. En çok edebiyat dersini ve öğretmenini seviyordu tanımadan görmeden. Ama tanıyorum onu; yoksul gecekonda da yaşamımı zenginleştirmişti, beni kitaplarla güçlendirmiş, koskoca şehirdeki yalnızlığımı sona erdirmişti. Dünyada temiz ve iyi yürekli insanlar da yaşıyordu.

Ablasının ısrarına dayanamayan Mehmet tanıştırmıştı onları. Okulun kapısında bekleyen Suat Öğretmen'in yüzüne bakamamıştı ablası. Çekingen, ürkek durmuştu önce. Konuşmaya başladıklarında ablası nasıl da farklılaşmıştı, iri siyah gözleri ışıltılı, sanki Dilan değil di konuşan. Ne çok şey biliyordu ablası, Suat Öğretmen de hayranlıkla izliyordu onu. Böyle başlamıştı üçünün, şimdi ikisinin yürüdükleri bu yola düşüren maceraları.

Dilan da okulun kapısındaki o günü düşünüyordu. Kalbi kıpır kıpırdı, kahramanı karşısında duruyordu. Kekeleyerek başlamıştı konuşmaya ve heyecanını çabucak yenmişti, sıcacık sesini duyunca Suat Öğretmen'in. Kardeşi onun için ne çok çabalamış, sık sık onları buluşturmuştu. Yakalanmaktan da korkmuyorlardı artık, güveniyorlardı öğretmenlerine, bu iyi insanın kendilerini koruyacağına inanıyorlardı.

Mutlulukları köylerinin zenginlerinden Hasan Ağa'nın Dilan'a görücü geldiği güne kadar sürmüştü. Dilan itiraz etmiş, annesi ile Mehmet ona destek olmuşlardı. Babaları ise konuşturmuyordu bile onları. Hep öfkeliydi Mehmet'e. Babasının istediği gibi olamamıştı Mehmet. Sakin, derslerini çalışsan, akrabalarından uzak duran töreleri tanımayan bir çocuktuk. Suat Öğretmen'e anlatmıştı olup biteni. Seviyorlardı birbirlerini, ablamı ona götürmek zorundaydım diye düşündü. Sabah er-

kenden çıkmışlardı evden, şimdi kendisinin sıcacık tuttuğu elleri Suat Öğretmen'e teslim etmişti.

Kardeşinin elini sevgiyle tutarken, üzülmeyi istiyordu Mehmet, Hasan Ağa'ya ikinci eş olmaktansa ölmeyi tercih ederdi. Evden kaçtığı için de pişman da değildi. Sığındığı Suat Öğretmen de şehri terk etmek zorunda kalmıştı. Aile meclisinin kararı ikisinin de öldürülmesiydi. Hemen eve dönmüştü kendisine güzel düşler, umutlar hediye eden, kalbini deli gibi çarpıran adamı korumalıydı. Mehmet biliyordu gerçeği sadece, sevdiği adamı da kaderine ortak edemezdi. O gittikten sonra ben ölmüşüm ne fark eder diye düşünürken yolları da tükenmek üzereydi.

Çöplüğün şehre en uzak yerine gelmişlerdi. Adımları gitgide yavaşlıyordu. Kocaman açılmış bir çukurun başında durdular. Karar verilmişti bir kez. Dilan'ın kaderi kocaman bir çukurdu. İki kardeş sımsıkı sarıldılar. Mehmet cebinden silahı çıkardı. Çöplük iki el silah sesiyle inledi. Silah sesiyle birlikte havalandı çöplükteki bütün kuşlar kara bulutlarla dolu inceden yağın yağmur lu gökyüzünü doğru.

Eve geldiğinde Mehmet sırlı sıklamandı. Elinde iki boş kovan, silah ve ablasının kanlı hırkası. Ağlıyordu. "Dilan'ım," diye feryat etti annesi. Babası, "Aslan oğlum benim," dedi oturduğu köşeden. Mehmet'e sarıldı annesi. Mehmet kolunu çekti usulca, kanıyordu kolu. Elindeki çakıyı annesine uzattı gizliden. Gözleri parıldayıverdi annesinin.

İstanbul otobüsünün en arka sırasında başörtüsüne sıkıca sarılmış bir genç kız elindeki kâğıdı sımsıkı tutuyordu. Sürekli gözünden yaşlar akıyor, dudaklarından dua eder gibi kâğıttaki yazılar dökülüyordu.

"Suat Aydın, Bahçelievler 140. Sokak No: 15 Tel..." ■

*Günün temel öğelerini içermesi,
kardeş ilişkilerini abartısız ve
böylece gerçekçi, hatta yer yer trajik
bir sahneyle yanıtlaması, öykünün
çekiciliğini artırması nedeniyle...*

ÜÇÜNCÜLÜK ÖDÜLÜ

Destina Berfin Sever

“Yıllar Sonra” öyküsü
8. sınıf öğrencisi
İzmir, Yöneliş Koleji

“Aslında öykümü yazmaya anne ve babamın sayesinde başladım. Ailemden sonra ise Türkçe öğretmenim sevgili İpek Sözer Gürsoy bana yarışmaya katılmamda destek olan önemli kişilerden birisiydi. Okuldaki derslerimin yoğunluğundan ve sene sonunda girmem gereken sınavdan dolayı yarışmaya katılmak gibi de bir düşüncem yoktu. Kalem elime alıp ilk cümleyi yazmaya başladığımda öykümün geleceği hakkında en ufak bir fikre bile sahip değildim. Ama yazmaya başladıkça sözcükler hayalimdeki karakterlerle birleşip cümlelere ve paragraflara dönüştüler ve en son cümleyi yazdıktan sonra üç aylık bir süreç içerisinde yazdığım öykümün bitmesine gerçekten üzülmüştüm. Ama yarışmada başarılı olabileceğim düşüncesi öykümün bitmesinden kaynaklı olan üzüntümü yavaş yavaş heyecana ve sevince dönüştürdü. Tabii ki arkadaşlarımın, ailemin ve esin kaynağım olan sevgili Doğan Amca'nın da etkisi büyüktü giderek artan heyecan ve sevincimde.”

YILLAR SONRA

Ben doğmadan iki yıl önce doğmuş ağabeyim. Adı, Bora. Gözlerinden çıkan ışığın ne anlama geldiğini bir tek ben biliyorum. Ağabeyim ile ilk karşılaşmam beş yaşında oldu aslında. Ondan önce o benim sadece oyun arkadaşım ve ona “ağabey” demeyi; dolu dolu gerçekten sarılmayı biraz geç öğrendim. Tam on dört yaşında.

Sabahın köründe birden fırladım yerimden. Bağırmadım. Ne sesim çıkıyordu ne de nefes alabiliyordum. Yanımdaki su bardağını yere fırlattım. Annem on saniye içinde koşarak geldi. “Ne oldu?” dedi panik içinde. Konuşamadım. Sadece derin derin nefes almaya çalıştım; ama olmadı. Benim çaresizce nefes almaya çalıştığımı gören annem de sanki aynı acıyı benimle birlikte çekiyordu. Annemin aklına birden babama seslenmek geldi:

“Doğan, Doğan koş yetiş! Bir şeyler oluyor Meltem'e.”

Annemin insanın içine bir tutam acı serpen çığlığını duyan babamın yanımıza gelmesi çok sürmedi. O anda gördüğüm tek Şey babamın gözlerindeki endiŐe ve telaŐı.

Gözümü açtığımda bir hastane odasında olduğumu anladım. Annem başımda oturmuş ağlıyor; babam kapının önünde doktorla konuşuyordu. KonuŐulanlar az da olsa kulağıma çalınıyordu:

“Peki, ne yapmamız gerekiyor?” diyen babamın sesi yağmur bulutları gibi endiŐe yüklüydü.

“Aslında yapılacak bir Şey yok, panik yapmanıza gerek de yok. Bu, sadece sizin baŐınıza gelen bir durum değil. Dünya zerindeki yüz aileden ikisi astımla mücadele ediyor. Meltem’e ilaç verdik. Bir iki saat içinde sizi taburcu edilebiliriz.”

Babamın endiŐeli sesinin altındaki öfkeyi duyumsayabiliyordum. “Bir bizim başımıza gelmiyormuŐ. Laf iŐite! Benim canımdan can gitti. Adam hâlâ konuŐuyor.”

Annem içini çeke çeke: “Bora’yı da evde bıraktık. Ablama bize gitmesini söylemiŐtin değil mi?”

“Söyledim, söyledim. Ben Şu ilaçlar için eczaneye gideyim. Siz de o arada hazırlanın sonra iŐlemleri halledip çıkarız.”

“Tamam, tamam sen bak işine, ben uyandırıyorum Meltem’i.”

Babam kapıdan çıktıktan sonra annem: “Güzelim, Meltem hadi a gözlerini, bitti artık hadi anneciğim.”

O anda sanki gözlerim sonsuza kadar kapalı kalacakmıŐ gibi geldi. Sanki artık her Şey bitmişti. Halbuki her Şey daha yeni başlıyordu. Tabii bunu nereden bilebilirdik ki?

Yarım saat sonra babam geldi. Zar zor kalktım yerimden. Sanki öylesine yaşıyor; öylesine yürüyor; y-

lesine soluk alıp veriyor gibiydim. Arabaya bindiğimizde tekrar uyumuŐ olmalıyım ki araba durduğunda birden gözlerimi açtım.

“Hadi güzel kızım, bak geldik artık evimize.”

Annem hiçbir Şey hissettirmemeye çalışsa da farkındaydım olanların. Onların ne kadar çok üzüldüklerini de biliyordum.

Oturduğumuz apartmanın merdiveninden çıkmak bile sanki saatlerdir koŐuyormuŐum gibi yormuŐtu beni. Kapıyı ağabeyim açtı. Gözlerinde, olanları ne kadar çok bilse de hepimizden saklamaya çalıŐıyormuŐ gibi bir ifade vardı. Bir süre kapının önünde onunla bakiŐtık. Annemin yardımıyla zar zor da olsa salona gidip yattım. Teyzem her Şeyi önceden hazırlamıŐtı.

Bir, bir buçuk ay yattığım yerden ilaçlarımı içmekle geçti. Annemler dışarı çıkmama kesinlikle izin vermiyorlardı. “Biraz daha toparla kendini, o zaman istediğin kadar gezip tozarsın.”

Gördüğüm insanlar, annem, babam, ağabeyim, teyzem ve bir de okul ödevlerini bana getiren sevgili arkadaşım Ecem’di. Kızağız üŐenmeden her gün hem ödevlerimi hem de derste benim için tuttuğu notları bize getiriyordu. Her geçen gün kendimi daha iyi hissediyordum. İlaçlarımı zamanından bir dakika bile sektirmeden günü gününe içiyordum. Nefes alma egzersizlerini yaparken biraz zorlanıyordum o kadar.

Günler böylece akıp giderken bazen kısa süreliğine dışarı çıkmama izin verir olmuşlardı. Yine ğleye kadar uyuduğum bir gün, annemin başıma dikilip,

“Meltem, güzel kızım hadi kalk artık. Bak saat kaç oldu?” demesiyle uyandım.

“Ağabeyin kapının önünde seni bekliyor. Alınacak

birkaç parça şey var. Hazırlan da birlikte gidin. Hem sana da değişiklik olur.”

Ağabeyimle birlikte bir şeyler yapmaktan gerçekten nefret ediyorum. Sokaktaki insanlar bize ilginç ilginç bakıyorlar. Tamam, biliyorum onun nasıl göründüğünü, nasıl konuştuğunu ya da konuşmadığını. Çünkü benim ağabeyim “down sendromlu”. Bazen gerçekten onun benim ağabeyim olmasından utanıyorum. Onu arkadaşlarımla tanıştırmaktan korkuyorum. Sokakta yürürken onun ya önünden ya da arkasından gidiyorum. Onunla bir şeyler paylaşmak ya da konuşmak istemiyorum. Ama ne yazık ki bunu sadece ben biliyorum.

O gün alışverişe giderken de yine aynısı oldu. Sokaktaki insanlar yine bize garip bir şekilde baktı ve ben yine ağabeyimin önünden hızlı hızlı yürüdüm. O ilginç ve saçma hareketlerini yaparken onu tanıımıyormuş gibi davrandım. Ama o gün daha ilginç bir şey oldu. Alışveriş merkezine çok yaklaşmıştık ki, ağabeyim yolun ortasında bir anda durdu. Önünden yürüdüğüm için ilk önce bu durumu fark etmedim. Neden sonra arkamı döndüğümde ağabeyimin benden iki üç metre uzakta yolun ortasında öylece dikildiğini gördüm. Çevreme baktım. Sanki herkes bizi izliyordu.

“Hadi yürüsene,” diye ona bağırdım. “Neden duruyorsun?”

Hiçbir şey söylemeden ilk önce bana; sonra da etrafına baktı. Öylece boş boş bakınıyordu. Yanına gittim ve kolunu sert bir biçimde tuttum:

“Hadi, seni beklemek zorunda değilim. Herkes bize bakıyor zaten.”

Bana ve söylediklerime hiç aldırış etmeden etrafına bakınmaya devam etti. Bomboş gözlerle bakıyordu.

On, belki de on beş dakika yolun ortasında öylece durduk. Sonra bir anda arkasını dönüp eve doğru koşmaya başladı. Zaten yeterince rezil olmuşum. Bir de peşinden bağıra çağıra koşmak zorunda kalmıştım.

“Dur, beklesene! Nereye gidiyorsun? Evin yolunu bile bilmiyorsundur. Şimdi düşeceksin. Bekler misin?”

Ağabeyimin peşinden koşarken yine aynı şey oldu: Nefes alamadım. Bir anda olduğum yerde öylece durmak zorunda kaldım. Gözlerim karardı, her yer büyük bir hızla etrafımda dönmeye başladı. Sonra bir anda yere yığıldığımı ve başımın acıdığını duyumsadım. Ama bu acı çok sürmedi çünkü düştükten sonrasını hatırlamıyorum.

Gözlerimi açmaya çalışırken bir karaltı halinde ağabeyimi gördüm. Başımda öylece bekliyordu. Yolun ortasında beklerkenki boş bakışlarıydı gözlerindeki. Annem, gözlerimi açtığımı görünce hemen yanıma geldi:

“Ah güzel kızım! Neden almadın ilaçlarını yanına? Bak ne demişti doktor? Sinirlendiğinde, üzüldüğünde hemen ilacını içmen gerekiyordu. Neyse ki yalnız değildin. Ağabeyin kucağında getirdi seni, ‘Meltem yolda uyudu, uyudu,’ deyip bekledi saatlerce başında.” Ağabeyim olanları duymuyormuş gibi bana bakmaya devam ediyordu. Sadece o âna mahsus içimde ona karşı bir şeyler kıpırdadı. Ağabeyime sarılmak, onu doya doya öpmek istedim; ama olmadı, sadece gözlerimden yaşlar boşandı.

İki gün sonra onunla evde yalnız kalmıştık. Annem, alışveriş yapamadığımız için evin eksiklerini almaya gitmişti. Babamsa tabii ki işteydi. Saat dokuz gibi kalktım. Birden onu gördüm. Salonda gözünü bir yere dikmiş dalgın dalgın oturuyordu. Yanına gittim yavaşça.

“Günaydın,” dedim. Yüzüme öyle bir baktı ki gözlerindeki umut tam anlamıyla bitmişti sanki. Aldırmamaya çalışarak kahvaltı masasına oturdum. Ben kahvaltı yaparken o sadece beni izledi.

Kahvaltıdan kalktığımda yanına gidip oturdum. Bir süre ikimiz de boş gözlerle televizyona baktık. Ta ki ben nefes alamayana kadar. İlk önce geçici bir kriz zannettim, ilacımı işaret ettim ona. Panik içinde yerinden kalktı, koşup odama girdi. Dolabın ve çekmecelerin sert bir şekilde kapandığını duydum. Elinde ilaç kutum bana doğru koşarak geldi. Kutuyu bir türlü bana vermiyordu. Daha derin nefes almaya çalıştıkça gözlerim kararıyordu. Bir ya da iki saniyeliğine göz göze geldik. Bir anda arkasını dönüp kapıya doğru koştu. Kalkıp nereye gittiğine bakmak istedim. Ayağa kalkmak istememle tekrar yerime oturmam bir oldu. Yedi sekiz dakikaya kadar daha da kötüleşeceğimi biliyordum. Bir de evde yalnızdım. Ağabeyim ilaç kutum elinde kapıdan çıkıp gitmişti. Neyse ki ben bunları düşünürken birden kapıdan içeri girdi. Kapıyı açık unuttuğunu bilseydim, belki nereye gittiğine bakabilirdim diye düşünürken ayakları gözüme çarptı. Çıplak ayakları kir pas içindeydi. Elindeki ilacı bana uzattı.

Gözlerimi açtığımda yine hastane odasıdaydım; ama bu defa başımda ağabeyim vardı. Gözümü açtığımı görünce daha da yakınımaya geldi. Annelere haber vermemiş olacak ki ortalıkta kimsecikler yoktu. Bu, büyük üçüncü astım kriziydi ve ânında müdahale yapılmadığı takdirde ölebileceğimi de biliyordum. O anda onunla göz göze geldik ve bir şey fark ettim. Üç krizimde de hayatımı ağabeyim kurtarmıştı. Ona bakınca ilaç kutum elinde kapıya doğru koşuşu aklıma geldi. İlaç kutumun

boş olduğunu anlayıp yalınayak yeni bir ilaç almaya gitmişti ve ayakları kir pas içinde kalmıştı.

İçime ılık ılık bir şeylerin aktığını duyumsadım. Ellerim ve dudaklarım titriyordu. Ağabeyime sıkıca sarılarak onu çok sevdiğimi ona söylesem mi yoksa gözlerimden akmaya çalışan yaşlara izin mi versem bilemiyordum. Ona bir anda bakınca gözlerimden akmaya çalışan yaşlara engel olamadım. Benim içinde bulunduğum karmaşık ruh halinden o da etkilenmiş olacak ki gözlerimin içine içine, ta içine sınımsız bakıyordu. Önce kollarım uzandı ona –bunca zaman ona uzanmamış olan kollarım– sonra tüm bedenim yöneldi ona –bunca zaman ona sırt çevirmiş olan bedenim. Ona sıkı bir şekilde sarılıp kulağına, “Seni çok seviyorum,” derken annemle babamın bize doğru geldiğini gördüm. Ağabeyime sarıldığımı görünce oldukları yerde durdular. İkisinin de gözlerinden bir anda yaşlar boşanmıştı. Ardından bize doğru yavaş yavaş yürüdüler, sanki bu ânın bozulmasından korkuyorlardı. Ben ağabeyimi hâlâ bırakmamıştım. Sonra birden geri çekilip bana baktı gözümünden akan yaş silip:

“Ben de seni çok seviyorum abimmm,” dedi.

Biz, iki kardeş yıllar sonra da olsa kucaklaşmıştık, hem de hiç ayrılmamak üzere... ■

ÖDÜLLÜ ÖYKÜLER 2012

“Ona duyduğum öfke
çoktan uçup gitmişti.”

Zeynep Cemali'nin *Patenli Kız* kitabından.

SEÇİCİ KURUL 2012

Necati Tosuner
Hacer Kılıcıoğlu
Süleyman Bulut
Prof. Dr. Nuran Özyer
Dr. Müren Beykan

2012

Bilindik bir konuyu, samimi ve yalın bir dille, özenli, kurallara uygun bir Türkçe ile öyküleştirmedeki başarısı nedeniyle...

BİRİNCİLİK ÖDÜLÜ

Beyza Nur Muslu

“Bir Parça Hoşgörü” öyküsü

8. sınıf öğrencisi

İstanbul, Prof. Abdullah Türkoğlu İlköğretim Okulu

“Hoşgörü hakkında söylenebilecek şeylerden en azından bir kısmını anlatmaya çalıştım yazımda. Güzel bir hoşgörü örneği bulabilmek için uzun süre düşündükten sonra konuya karar verdim. Bunu biraz olsun başarabildiğim için de mutluyum.”

BİR PARÇA HOŞGÖRÜ

Güneş, apartmanların arasından utangaç utangaç yüzünü gösteriyordu. Aynı zamanda gece yavaş yavaş eteklerini çekiyordu üzerimizden. İşte yeni bir gün başlıyordu.

Yeni günün ilk habercilerinin ardından sokaktaki bitmek bilmeyen koşuşturmaca da başlamış oldu. Köşe başındaki manav elmalarını parlatmaya, bakkal bisküvileri, çikolataları düzenlemeye koyulmuştu bile. Ayşe Teyze balkondan sepetini aşağıya uzatmış, sipariş ettiği iki ekmeği bekliyordu. Öğrenciler de yavaş yavaş formlarını giyip birer ikişer yola çıkmaya başladılar. Herkes büyük bir hevesle ilerliyordu. Hatta bazıları kendi aralarında okulun bahçesine kadar yarışlıyordu.

Bir süre sonra sokakta tekrar sessizlik hâkim oldu. Anneler, çocuklarını öğle uykusuna yatırmışlar, beş çaylarını ocağa koymuşlardı. Ki evlerden birinden bir ses yükseldi aniden. Bu öyle bir sestir ki apartmandakiler da-

ha önce bu tizlikte bir ses duymamışlardı. Herkes aynı anda karşı apartmanda oturan Figen Hanım'ın yeni kiracısının oturduğu evden çıkan sese kulak kabarttı. Evet, yanılmıyorlardı. Biri, bangır bangır bağıyordu işte. Önce endişelendiler bir şey mi oldu acaba diye. Ama bir süre sonra anladılar ki sesin sahibi, bilinçli bir şekilde müziğe benzer şekilde sesler çıkarıyordu.

İlk defa böyle bir şeyle karşılaşıyorlardı. Henüz şaşkınlığı üzerlerinden atamamışlardı ki, uyuyan bebekler birer ikişer uyanmaya başladılar. Şaşkınlıkları geçmişti. Uyuyan bebeklerini uyandıran bu sese artık kızıyorlardı. Onların içten içe kızmaları o bağırtıyı kesmeye yetmiyordu ne yazık ki! Daha ilk günden böyle gürültü olur muydu? Bu insanoğlu, toplumda yaşadığının farkında değil miydi? Kolaysa gelip uyutsun bebekleri! Cık cık cık...

İşte böyle çalkalanıyordu apartman.

Herkes böyle konuşuyordu ama kapısını çalmaya cesaret edebilen yoktu. Gerçi kapısını çalsalar duyar mıydı ki? Saatlerce ellerinden bir şey gelmeden bu gıcık gürültüyü dinlediler. Ara sıra ses gider gibi oluyordu ama ne yazık ki temelli kesilmiyordu.

Üç saatin sonunda –artık kulakları paslanmaya yüz tutmuştu ki– ses kesildi. Nihayet ortalığı derin bir sessizlik kapladı. Hiç kimse konuşmuyor, herkes sessizliğin o sakin sesini dinliyordu. Kimsenin konuşmaya takati kalmamıştı da.

Meşe Apartmanı'nda ilk kez bir akşam bu kadar sessiz geçiyordu. Bebekler, hiç uyumadıkları kadar erken uyudular. Anneler de öğlen içemedikleri çayın acısını

çıkartıyorlardı. Bir yandan da yeni gelen “o” kiracıyı çe-kiştiriyorlar, yaptığı terbiyesizliği akşam eve yorgun argın gelmiş eşlerine anlatıyorlar, zaten yorulmuş beyinlerini daha da yoruyorlardı.

Ertesi gün merak konusuydu. Acaba o tiz ses yalnız bir günlük bir eziyet miydi? Yoksa bu “bağırtısever” burada oturduğu sürece, bu dayanılmaz sese dayanmak zorunda mı kalacaklardı? Bu bekleyiş fazla sürmedi. Çünkü saat on gibi yine o cırtlak ses duyuldu. Herkesin tüyleri diken diken olmuştu. Bu kadarı fazlaydı ama! Bunun icabına bir an önce bakılmalıydı.

Bu konu üzerine biraz düşündüler. Apartman yöneticisi Hasan Efendi sonunda Figen Hanım'ı arayıp bu sonu gelmez gürültüyü şikâyet etmeye karar verdi. Figen Hanım elbette ki buna bir çözüm bulurdu. Söylediği gibi aradı ev sahibi hanımefendiyi.

Figen Hanım en yakın zamanda ilgileneneğini söyledi. Acaba o ilgilenene kadar sabredebilecekler miydi? Ama fazla beklemediler. Figen Hanım iki saat sonra çıkageldi. Gürültüyü duymuştu. “Haklısınız” anlamında başını salladı apartmana girer girmez. Sonra hemen sesin kaynağına yöneldi. Ses, bir süre sonra kesildi. Uzunca bir süre çıkmadı içerinden Figen Hanım. Bu arada tüm apartman, o dairenin önünde birikmişti. Kim bilir belki de Figen Hanım içeriden huzur ve eski düzenlerini geri alarak çıkardı.

Ve biraz sonra yüzünde kocaman bir gülümseme ile çıktı dışarı. Herkes onun ağzından dökülecek sözcükleri bekliyordu. “Konservatuar öğrencisiymiş. Eğer bu sene o sınavı kazanamazsa bunca yıl verdiği emekler ziyan olacak. Merak etmeyin ben duvarlara yalıtım da yaptıracağım. Sizden istediğim birkaç gün zaman. Bu

arada kızcağız da bir arkadaşının evinde devam edecek çalışmalarına.” Bazıları homurdansa da apartmanın en yaşlısı Tahsin Amca, “Tabii... Eğitim önemli tabii. Hele sen bir yalıtımı yaptır da sonra konuşalım, tamam mı kızım,” dedi. Biraz daha ılımlı yaklaşmaya başladılar öğrenci olduğunu öğrenince.

Çok geçmeden Figen Hanım bir şirketle anlaştı. Hemen yalıtıma başladılar. Bazıları hâlâ rahatsız oluyordu. İşte o zaman Tahsin Amca'nın sert bakışlarıyla karşılaşıyorlardı.

Bir süre sonra yalıtım işleri bitti. Artık kâbuslarına kadar giren o korkunç ses kulak tırmalayacak kadar duyulmuyordu. Gelen azıcık ses onları rahatsız etmez olmuştu. Hatta belki de o sestен hoşlanıyorlardı bile. Aslında sesin tonunda bir değişim yoktu. Sadece bakış açıları değişmişti. En önemlisi, o sesi hoş görmeyi öğrendiler.

Sadece sese karşı değil, sesin kaynağına da daha ılımlı, önyargısız, hoşgörülü davrandılar. Artık o sadece sesin sahibi değil, apartmanın Aslı'sıydı. Anneler, yemek pişirdikleri zaman bir tabak da Aslı'ya göndermeye başladılar. Arada sırada Figen Hanım da gelip Aslı'yı dinliyor, ona moral veriyordu.

Ve sonunda o büyük gün geldi. Sınava girecekti Aslı. Apartmandaki herkesi bir telaş aldı. Kadınlar, sınav için dualar okudular, okunmuş şekerler yedirdiler Aslı'ya. Aslı dualar eşliğinde girdi sınava. Sınavı iyi geçmişti. Herkes sonuçları bekliyordu. Bunca zaman boşuna mı hoşgörülle yaklaşmış o gürültüyü çekmişlerdi? Yoksa bir insanın hayatını mı şekillendirmişlerdi? İşte tüm bunların cevabını sınavın açıklandığı gün aldılar.

Tüm apartman sakinleri oradaydı. Olanca kuvvetleriyle alkışlıyorlardı. Aslı, diplomasını alıyordu. Figen Hanım'ın gözlerinden iki damla yaş akarken dudaklarından şu sözcükler döküldü:

“Bir parça hoşgörü...” ■

2012

Güçlü bir hayal gücüyle konuyu özgün bir biçimde işlemesi, anlatımının akıcılığı ve çocuk dünyasının renkliliğini yansıtması nedeniyle...

İKİNCİLİK ÖDÜLÜ

Bilge Arslan

“Sessizliğin Ressamı” öyküsü
7. sınıf öğrencisi
Bursa, Özel Çakır İlköğretim Okulu

“Bu hikâyeyi yazmamı sağlayan, sınırsız bir bahar yağmurunda okuduğum gazete haberi idi.

Kendi kabilesinin dilini konuşamayan bir çocuğun haberi herkese çok ilginç gelebilirdi; ama ben onun yaşantısını merak edip gözlerimi sınırsız yumdum ve Katanta'nın hayatını satırlarda yeşerttim. Bir de bahar yağmuru başlayınca düşündüm: Güneş ve yağmur bir arada olabiliyorsa biz niye olamıyoruz?

Neyse ki Katanta'yı hoş gören bir arkadaşı vardı...”

SESSİZLİĞİN RESSAMI

Afrika'nın en uçra köşesinde, kendi halinde geçinen küçük bir kasabada bir hareketlilik, bir karmaşa vardı. Kameralar, patlayan flaşlar, mikrofonlar buradaki çıplak ayaklı çocukları ürkütmüştü. İlk defa böyle garip aletler görüyorlardı. Kabilenin tamamı gözlerini açmış, bu olanları izliyordu. İlgi odağı, bir çocuktur. Tüm bu curcuna da onun içindi. Katanta için... Diğerleri gibi kara tenliydi o. İncecik parmakları, kirli elleri ve kömür gözleri vardı. Zavalıcık ne olduğunu anlayamamış, annesinin ellerine yapışmıştı. Annesiyse kara kara düşünüyordu. Katanta çok sağlıklı bir bebek olarak doğmuştu. Hatta normalin üzerinde bir gelişme göstermişti. Ne var ki her şey onun ilk kelimeleriyle başladı. İki yaşındaki Katanta kendi kabilesinin dilini konuşmuyordu! Bambaşka, yabancı bir dille derdini anlatmaya çalıştı günlerce. Annesi önce bunun geçici olduğuna inandı. Hatta içine kötü ruhla-

rın kaçmış olabileceğini düşünüp bildiği tüm tütsüleri kullandı; ama ne çare. Çocukcağz ne söylenilene anlayabiliyor, ne de kendini ifade edebiliyordu. Katanta'nın annesi her ne kadar bu durumu saklamaya çalışsa da başarılı olamadı ve haber kısa sürede kabile reisinin kulağına gitti. Kabile reisi de bunun geçici olabileceğini düşündü. Bir süre bekleme kararı aldı. Olay tam gündemden düşmüşken yöreye gelen belgeselciler bu vakayı yine alevlendirdi.

Katanta, belgeselciler konuşurken yerinden fırlayıp onların yanına gitmiş ve büyük bir istekle konuşmaya başlamıştı! İçindeki iletişimsizlikten kaynaklanan sertlik birden yumuşayıvermiş, kendini uçuyor gibi hissetmişti. Saatlerce konuştu, durumunu anlattı, içini döktü. Zavallı Katanta hiç durmadan yaptı bunları. Belgeselcilerin de ağzı bir karış açık kalmıştı. Bu nedenle oradan ayrıldıklarında bu haber tüm dünyada yayıldı. Ülkelerin en büyük hekimleri bunun çok nadir görülen bir durum olduğunu söylüyorlardı. Katanta özeldi... Ancak kendi kabilesi için bir utanç kaynağıydı. Bu olaylar üzerine kabile reisi Katanta'yı kabileden dışladı. Bu, bir erkeğin başına gelebilecek en kötü şeydi; çünkü kabileden dışlanan bir erkek, on yaşına geldiğinde oradan ayrılmalı ve kendine başka bir yerde hayat kurmalıydı. Maalesef Katanta da beş yıl sonra öyle yapacaktı...

Zavallı anne düşlerinden sıyrıldığında kameramanlar eşyalarını toplamaya girişmiş, yavaş yavaş orayı terk ediyorlardı. Katanta çok mutsuzdu; çünkü yine konuşacak kimsesi kalmamış, etrafında söylenenler anlamsız bir boşlukta sürüklenmeye başlamıştı. İleride oynayan çocukları seyrediyordu. Hepsi de kendisine bakıp gülüyor ve kim bilir onunla ne alaylar ediyorlardı! Ah, bir

anlayabilse, cevaplarını verecekti onlara; ama anlayamıyordu işte. Boşu boşuna da kalplerini kırmak istemiyordu. Kabile reisi tarafından dışlandığı için hiç arkadaşı yoktu. Herkes onun bir utanç kaynağı olduğunu biliyor, "O bizim soyumuzdan değil!" diyordu. Katanta usulca annesinin kollarına yattı. Güneş yavaş yavaş gökyüzünü kızıla boyamaya başlamıştı. Gece kuşları avlanmaya çıkarken uzaktan sırtlanların konuşmaları duyuluyordu. O sırada Katanta, Mida ile göz göze geldi. Yalnızca Mida adlı bu kız kendisiyle alay etmiyordu. Mida birkaç kez ona kabile dilini öğretmeye çalıştı; ama biraz zor oluyordu tabii. Katanta, Mida'ya gülümsedi. Mida da Katanta'ya. Daha sonra annesine kabile diliyle, "İyi geceler," dedi Katanta. Bunu öğrenmişti. Öğrendiklerini de sık sık kullanıyordu. Böylece daha fazla dikkat çekmediğini düşünüyordu.

Ertesi sabah herkesten erken kalkan Katanta her gün yaptığı gezilerinden birini yapmak için yola koyuldu. Etraftaki hayvanlara kendi diliyle bir şeyler fısıldıyor, onların kabilesinden olup olmadığını anlamaya çalışıyordu. Belki de bir köstebektir. Ellerine baktı. Bir köstebeğe hiç benzemiyordu. "Ya da bir papağan!" dedi. "Evet, evet bir papağan olmalıyım," diye geçirdi içinden; ama gagası yoktu ki onun. Yine çaresizce olduğu yere çöktü. Gözünden akan yaş, toprağın üstündeki bir karıncanın üstüne düştü. "Hiç doğmamalıydım. Bir karınca olmalıydım ben," diye düşündü zavallıca. Sonra sırtında küçük bir el hissetti. Arkaya döndüğünde Mida en içten gülümsemesiyle yanında dikiliyordu. Elinde sarı bir saman kâğıdı ve bir kömür vardı. Tozlu yere oturup bir şeyler çizdi. Bu bir nehirdi. Ve sonra, "Daka," dedi. Katanta onun ne yapmak istediğini anlamış-

ti. “Daka,” diye tekrarladı. Mida sevinçle ellerini çırpı. Yerde gezen bir örümceği gösterip, “Poşko,” dedi. Katanta tam bunu tekrarlayacakken Mida’nın annesi gelip kızı kolundan hırsıyla kavradı. Onu Katanta’nın yanından uzaklaştırdı. Giderken ayağıyla toz atmaya da ihmal etmedi. Küçük Mida ağlayarak oradan uzaklaşıyordu. Katanta hüznüyle yere dikti gözlerini. Kömürle güzel bir güneş çizdi. Güneşe gelen bir gözyaşı boyayı dağıttı. Güneşin yanına da bir köstebek çizdi. Bunu Mida’ya hediye etmek için şortunun yanına sıkıştırdı. Oradan kalkıp anesine günlük işlerde yardımcı olmaya gitti.

Gün boyunca bahar yağmurları dinmemişti. “Güneş varken yağmurun yağması ne tuhaf şey,” diye düşündü Katanta. Kabileyi bir yağmura, kendiniyse güneşe benzetti. İki bir arada olabiliyorsa, neden bu kendi kabilesinde geçerli değildi?

İleride, ateşin etrafında burunlarına küpe takmış kadınlar dans ediyordu. Bugün bir kız başka bir kabilede bir erkekle evlenecekti. Bu, büyük bir olaydı. Artık kardeş bir kabile vardı. Ateşin kıvrımları ince bir dumanla birlikte göğe yükseliyordu. Arkadaki bir aslan ailesi gölgede miskin miskin yatıyordu.

Katanta, manda sütünden yapılmış kaymağı iştahla midesine indirdi. Yere uzanıp gökyüzünde belirmeye başlayan aya baktı. Tıpkı bir peynir gibi yusuvarlaktı ay, güneşin kardeşi gibiydi...

Katanta gözlerini açtığında hemen üstünde Mida’nın kafasını gördü. İyi kalpli kız eliyle gelmesini işaret ediyordu. Katanta uyku sersemliğiyle ayağa kalktı ve Mida’nın peşine takıldı. Arada arkasına bakıp uyanan var mı diye kontrol etmeyi ihmal etmiyordu. Çadırların biraz ilerisindeki küçük tepeyi aştılar. Tepenin ardında uç-

suz bucaksız bir düzlük uzanıyordu. Yemyeşildi. Üstünde kır çiçekleri dans ediyor ve gelenlere göz kırpıp güneşe selam veriyordu.

Bu doğal manzaranın tam ortasında bir adam vardı. Katanta bunu görünce duraladı. Mida onu elinden tuttu ve adama doğru koşmaya başladı. Adam onları fark ettiğinde içten bir gülümsemeyle ellerini açtı. Elleri boya olmuştu. Önünde bir tuval ve çok sayıda fırça vardı. Mida ona Katanta’yı gösterdi. Katanta adama bakıyor ve çizdiği resimle ileride görünen kanyonun tıpatıp aynı olduğunu şaşkınlıklar içinde izliyordu. Mida, bu ovaya sık sık gezmeye gelirdi ve bu yüzden gezgin ressamla çok iyi arkadaş olmuşlardı. Öyle ki gezgin ressam çoğu resmini bu çayırdaki, Mida’nın yanında çizmişti.

Mida, bu arkadaşlığını herkesten saklamıştı; ama şimdi en iyi arkadaşı Katanta, onun aynı zamanda sırdaşı olmuştu. Mida, Katanta’ya konuşması gerektiğini anlatmaya çalışıyordu. Katanta çekinerek, “Merhaba!” dedi adama. Adam karşılık verdi. Katanta kulaklarına inanamıyordu. Kendi dilinde konuşan bir insanla karşı karşıyaydı. Üstelik ilk defa birisi ona insan dışı bir varlık gibi davranmıyordu. Hemen konuşmayı sürdürdü. “Burada ne yapıyorsunuz, bayım?” Adam küçük mavi gözleriyle gökyüzünü süzdü. “Bir gökkuşağının çıkmasını bekliyorum, evlat,” dedi. Belli ki resminde rengârenk bir ebemkuşağı olmasını istiyordu. Katanta, Mida’ya gülümsedi. O kadar mutluymuş ki! Daha sonra şortundan, katladığı kâğıdı çıkardı ve adama gösterek, “Boyalarınızı kullanabilir miyim?” dedi. Adam, bir gözüyle resme küçük bir bakış fırlattı. “Bunu sen mi çizdin?” dedi. “Evet efendim,” diye yanıtladı Katanta.

“İyi bir ressamısın,” diye sürdürdü adam. Eliyle boyaları gösterip kullanabileceğini söyledi. Katanta elini hemen mavi boyaya daldırdı ve nehri bir güzel boyadı. Köstebeği ise ince uçlu bir fırçayla renklendirdi. Daha sonra yanında duran Mida’ya resmi uzattı. Mida bembeyaz dişleriyle gülümsedi ve resmi aldı. Onu kalbine bastırdı. Bu, kabiledede değer verilen şeyler için yapılan bir hareketti. Ressam, Katanta’ya dönerek ilerleyen günlerde kendisiyle çalışmak istediğini söyledi. Katanta’nın minik yüreği hiç bu kadar coşkulu çarpmamıştı. Yanlarındaki ağaçkakanın sesi kadar hızlıydı. Sevinçle başını salladı Katanta ve Mida ile çadırlarına döndüler.

O günden sonra Katanta her gün gizlice çayıra gidip bu ressamla çalıştı. O kadar yetenekliydi ki... Ressam kendi resimleri ile ilgilenmeyi bırakıp onu eğitimeye girişti. Katanta birbirinden güzel resimler yaptı. Önce manzaralar, çiçekler üzerinde çalıştı. Sevdiklerinin resmini yapmak ona doyumsuz bir mutluluk aşılıyordu. Daha sonra ilk portresini yaptı. O zamanlarda henüz sekiz yaşındaydı. Bu portre Mida’nın portresiydi. Mida, onların yanında dura dura bu dille ilgili bir şeyler öğrenmişti. Böylece Katanta ile daha kolay iletişim kurabiliyordu. Katanta’nın bu güzel günleri ne yazık ki kısa bir süre sonra bitecekti.

O gün, Mida çadırından çıkmadı. Ağlamaktan gözleri kıpkırmızı olmuştu. Çığlık atıyordu. “Ben de onunla gideceğim!” diyordu. “Katanta’yla gideceğim.” Ancak annesinin bir bağırsıyla susmak zorunda kalıyordu. Katanta da Mida gibi çok üzgündü. En çok annesini ve Mida’yı özleyecekti. Yanına birkaç parça eşya aldı. Annesini ıslak yanaklarından öptü. Ona derin bir acıyla sarıldı. Mida son anda çadırdan fırlayıp onu kucakladı.

Katanta’ya köstebek şeklinde bir taş verdi. Katanta Mida’ya sarıldığında kalbinin üstünde onun kalbini duyuyordu. Artık zaman gelmişti ve Katanta oradan usulca ayrıldı. Hiçbir iz bırakmadan ve sessizce... Ressamla da vedalaşmaya gitti. Bir an onun her zamanki yerinde olmadığını gördü. İçindeki acı daha da büyümüşü. Ancak sonra, “Katanta!” diye bir ses duydu. İleriye baktığında ressamın, safari arabasına oturmuş, eşyalarını toplamış kendini beklediğini gördü. Koşarak yanına gitti. Ressam, “Benimle yaşamak ister misin?” dedi. “Yanlış hatırlamıyorsam bugün kabileden ayrılış günün.” Katanta’nın kulakları uğulduyor, hiçbir şey düşünemiyordu. “Siz ciddi misiniz?” diye sordu şaşkınlıkla. Ressam o içten gülümsemesiyle başını salladı. Katanta coşkuyla diğer koltuğa atladı. Araba doğduğu topraklardan uzaklaşırken bir aslan ailesi miskin miskin yatıyor ve buğulu gözlerle ona bakıyordu...

Yıllar yılları kovaladı. Katanta dünyaca ünlü bir ressam olmuştu. Paris’te yaşıyor ve inanılmaz bir hayat sürüyordu. Ne var ki onun gönlünde yalnızca annesi ve Mida vardı. Annesinin öldüğünü tahmin ediyordu; ama Mida... Onu çok özliyordu. En yakın dostuydu Mida. Elindeki köstebek taşı evirip çeviriyor, bir yandan da duvarda asılı Mida’nın portresine bakıyordu. Ustası çok yaşlıydı. Bu yüzden Katanta onu yalnız bırakmak istemiyordu; ama ustasının ısrarıyla doğduğu topraklara gitmeye karar verdi.

Birkaç günlük rüya gibi bir yolculuğun ardından oraya vardı. Katanta’nın kalbi bu sefer öyle hızlı çarpıyordu ki ağaçkakan bile ona yetişemezdi. Katanta, arabadan inip çayırın ortasında durdu. O kadar heyecanlıydı ki bir türlü gidemiyordu çadırlık alana. Rahatlamak

için her zaman yaptığı şeyi yaptı: Eşyalarını kurup resim yapmaya başladı; ancak eli titrediğinden pek de kolay olmuyordu bu. O sırada karşıda uzun boylu, kahverengi uzun saçlı bir kız belirdi. Katanta ayağa kalkıp ona baktı. Mida'yı tanıdı. Ona doğru koşmaya başladı. Mida da Katanta'ya doğru... O esnada Katanta düşünüyordu: Eğer Mida kendi farklılığı yüzünden ona yardım etmeseydi asla bu noktaya gelemezdi. Gökkuşuğu, yeni yeni oluşmaya başlıyor ve güneş hiç olmadığı kadar ışıyordu. Mida ve Katanta büyük bir sevgiyle sarıldılar birbirlerine. Katanta, kalbinin üstünde onun kalbini duyuyordu... ■

2012

Yaş grubuna uygun bir algı ve dille, içten bir anlatımla, kısa öykülemenin başarılı bir örneği olması nedeniyle...

ÜÇÜNCÜLÜK ÖDÜLÜ

Ceren Kuran

“Bir Demet Çiçek” öyküsü

6. sınıf öğrencisi

İstanbul, Özel Şişli Terakki Vakfı İlköğretim Okulu

“‘Bir Demet Çiçek’ adlı öyküyü yazarken iki şeyden çok etkilendim. Birincisi; Suzanne Collins’in yazdığı *Açlık Oyunları* adlı kitap serisiydi. Bu seriyi okurken ‘Bir gün bir kitap yazacak olursam anlatımımın Suzanne Collins gibi akıcı olmasını ve insanları hikâyenin içindeymiş gibi hissettirmesini isterim,’ demiştim ve öykümde bu dili kullanmaya çalıştım. İkinci olarak da, yardıma muhtaç insanların yaşamlarından çok etkilenirim. Her zaman onlara karşı hoşgörülü olunması gerektiğini düşünmüşümdür. Umarım öykümle bu duyguyu hissettirebilmişimdir.”

BİR DEMET ÇİÇEK

Kırlarda koşuyorum; ona doğru, kendi etrafında dönen arkadaşşıma doğru. Durdum. Aramızda en fazla beş metre var. O da durdu. İfadesiz bir bakışla bana kilitlenmişti. Her zaman yaptığım şeyi yaptım. Çimlerde yuvarlandım, aşağıya doğru. Sonra durdum ve onun da yavaş yavaş, gözleri kapalı bir şekilde yuvarlanmaya başladığını fark ettim. Dönmeyi ve yuvarlanmayı seviyor benim gibi. Aramızda kurulan en güçlü bağlardan biri bu. Başta annem onunla görüşmeme izin vermedi; ama ben pes etmedim ve onu ikna ettim.

Şu anda yanımda.

Ona baktım ve, “Seninle olmaktan çok mutluyum,” dedim. Karşılık vermeyeceğini düşünürken yanıt beklenmedik oldu: “Sen diğer insanların yapmadığını yapıyorsun. Bana normal biri gibi davranıyorsun,” dedi. İçimden “hoşgörü” dedim. Beni bunu yapmaya iten şey bu

olmalıydı. Farkında olmadan onu süzdüğümü fark ettim. Utandım ve bakışlarımı onun üzerinden çektim. Herkesle konuşmadığını biliyordum. Onu ürkütmemeliydim. O yüzden konuşmayı ona bakmadan devam ettirdim. “İnsan neye karşı bunları hisseder bilmiyorum; ama ben kendi seçimimle buradayım. Buradayım; çünkü seninle birlikte olmak bana hem mutluluk hem de ne olduğunu anlamadığım duygular hissettiriyor,” dedim. O da bana, “Ben arkadaş edinmeyi beceremeyen, insanlarla iletişim kuramayan, annesiyle bile konuşamayan biriyim. Benimle neden arkadaş olasın ki?” dedi. Haksızdı, ama beni en çok düşündüren annesiyle yaşadıklarını paylaşma isteğiydi. “Annemle konuşamıyor musun?” dedim. Cevabın “Evet” ya da “Hayır” olmasını bekledim; ama cevap yine beklediğim gibi değildi. “Annem senin gibi davranmıyor. Küçük bir hatada beni odama kilitliyor. Bana bakmaya bile dayanamıyor. Yemek de az veriyor, sadece hayatta kalmak için. Onu hoş görmeye çalışıyorum. O da her anne gibi isterdi.” Durdu. “Normal olmamı.”

Bu konuşmayı devam ettiremezdim, o yüzden düşüncelerini dağıtmak için onunla birlikte koşmaya karar verdim. “Haydi, gel,” dedim. Elini tutmadım, çünkü bundan rahatsız olacağını biliyordum. Bunu tuhaf bulmamalıydı; çünkü herkes böyle olmalıydı. Koşmaya başladık. O arada bir duruyor ve hızlı hızlı nefes alıyordu. “Sırtındaki ağırlıktan olmalı,” diye düşündüm. Ben de sabırla nefesinin yerine gelmesini bekliyordum.

Her hafta sonu annemle buraya gelip hava alırdık. O gelişlerin birinde tanıdım onu. Kendine bakmaya bile dayanamayan annesi de onu hava almaya getiriyor olmalıydı. Dinlendikten sonra tekrar koşacağımızı sanır-

ken, "Beni sevdiğini biliyorum; ama adını bilmiyorum. Ne garip değil mi?" dedi. Haklıydı. Çok uzun zamandır görüşüyorduk; ama onun adını da, neleri sevip sevmediğini de bilmiyordum. "Adım Melisa. Ya seninki?" dedim. Yüzü garip bir hal aldı, sanki söylemeye utanıyormuş gibi. "Benim adım önemli değil," dedi. "Haksızlık etme, senin adın en az senin kadar önemli," dedim. Yüzünde acı bir gülümseme belirdi ve bana, "Otur," dedi.

Ne düşündüğünü bilmiyordum. Yan yana çimlerin üzerine oturduk. Neler söyleyeceğini merakla bekliyordum. "Bak. Bu olanları sana anlatmamın bir sebebi vardı. Sana güvenebileceğimi hissediyorum. Ne yazık ki benim dünyamda bana kimse senin gibi davranmıyor. Herkes bencil, kötü ve acımasız. Beni doğuran kişi tarafından bile sevilmedim. O yüzden..."

Sustu. Sanki benim anlamamı bekliyordu. Birden ayağa kalkmaya çalıştı. "Hayır. Kaçamazsın. Beni yalnız bırakamazsın," dedim. "Üzgünüm," dedi. Bunu söylediğinde kabarıklığı, kamburunu işaret ediyordu.

Bana sarıldı. Gözlerimin dolmasına engel olamadım. Ona sımsıkı sarıldım. Sonra bir anda ellerini çekti ve koşmaya başladı. Bu onu son görüşümdü; bana mutluluk veren ve aynı zamanda umutsuz bırakan kişiyi... ■

"Onların arasında olmak için neler vermezdi."

Zeynep Cemali'nin *Gül Sokağı'nın Dikenleri* kitabından.

6-7-8. SINIFLAR

ZEYNEP CEMALİ ÖYKÜ YARIŞMASI

Katılım koŐullarını öğrenmek ve ayrıntılı bilgi için
www.gunisigikitapligi.com

Öykü göndermek için
yarisma@gunisigikitapligi.com

